

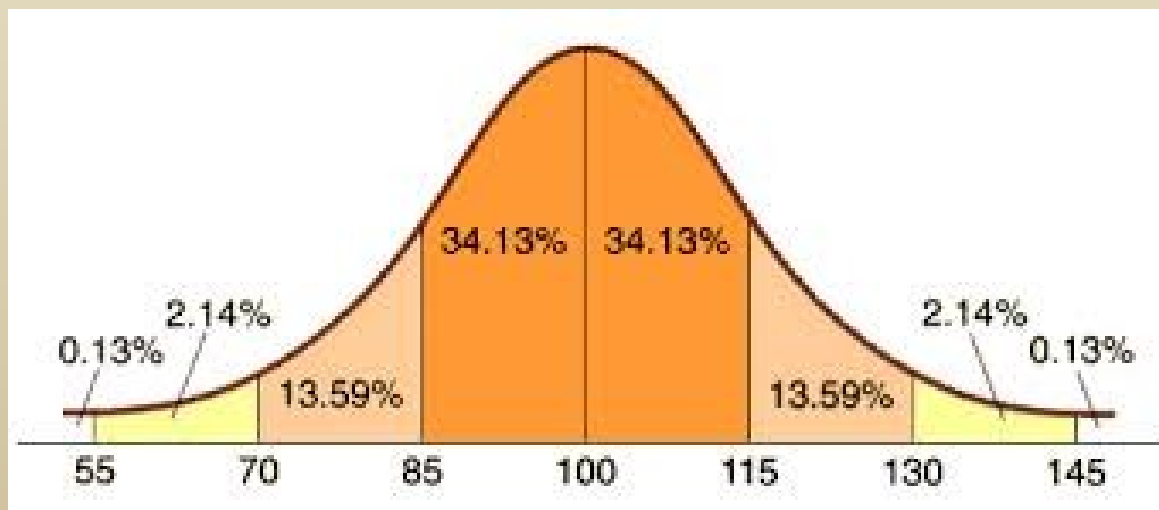
Intelligence

- určité kognitivní (poznávací) schopnosti, které umožňují řešit problémy, učit se, přizpůsobovat se, zobecňovat apod.
- schopnost efektivně **zpracovávat informace**, úspěšně **se adaptovat** v životě
- vrozená vlastnost (70:30)
- můžeme rozvíjet získáváním zkušeností a prováděním modelových situací

Intelligenční testy

- soubor úloh, které byly pečlivě vybrány a vyzkoušeny a jejichž výsledky byly statisticky zpracovány
- individuálně odlišná struktura inteligence je důvodem, proč každý člověk vyniká v něčem jiném
- inteligence se dělí na dvě části – verbální a neverbální

Binetovy testy mentálních schopností dětí

- 1904 zakázka pro francouzské MŠ
- Úkol: z velkého počtu dětí vytrždit ty s nejnižšími intelektovými schopnostmi
- **Alfred Binet** (1857–1911) ve spolupráci s **T. Simonem** vytvořil v roce **1905 první test intelligence** – každé věkové kategorii dětí přiřazeny odpovídající úkoly a zadání
- Test se osvědčil a vznikl široce užívaný test intelligence Postupem času prodělával řadu úprav a jako tzv. **Stanford-Binetův inteligenční test** je hojně používán dodnes

Alfa a Beta Testy 1. světové války

- První testy mentálních schopností navržené pro velký počet testovaných (skupinový test) byly navrženy americkými psychology pro americkou armádu v období 1917-1918.
- Vycházely z individuálních testů. Důležitým předpokladem psychologů bylo, že člověk může být vcelku inteligentní i přes fakt, že není gramotný (resp. nepříliš zdatný v mateřském jazyce).
- Na tomto základě vznikly dva druhy testů: **Army Alpha** pro gramotné skupiny a **Army Beta** pro negramotné, či málo gramotné nebo nemluvící anglicky (Yerkes, 1921).
- Oba testy vycházely z teorie, že inteligence je zděděná vlastnost – tyto testy tedy měří vrozenou inteligenci.

Měření inteligence

Individuální testy inteligence

Stanford-Binetův

Wechslerovy škály (WISC, WAISC)

- (administrace individuálně, pomůcky - kostky, lístky, předměty)

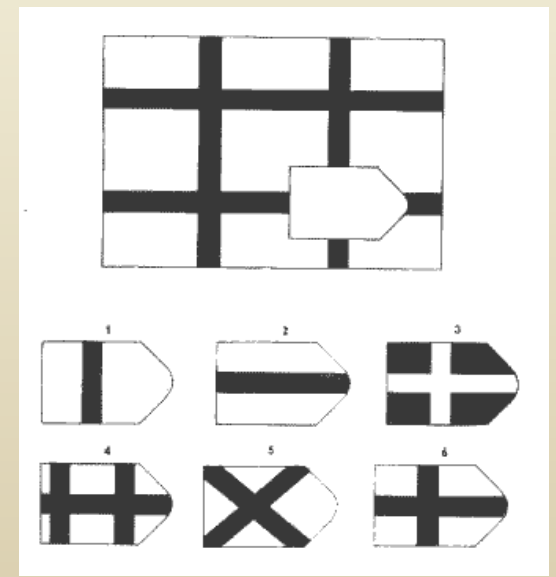
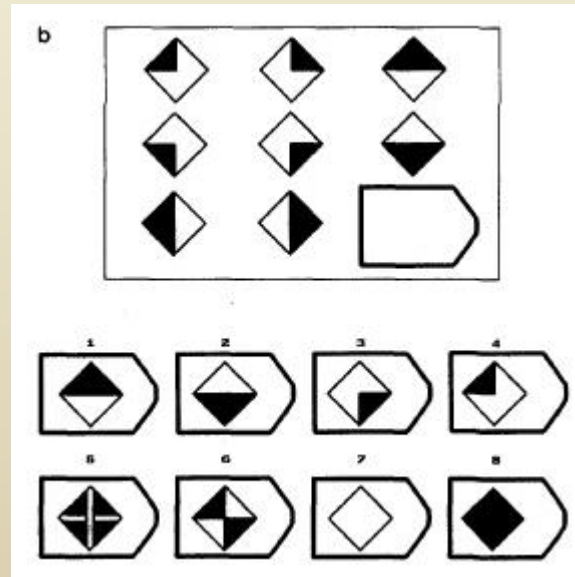
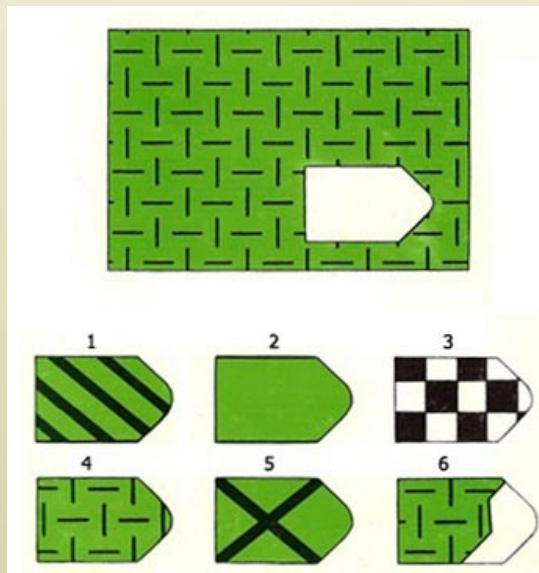
Skupinové testy inteligence

Amthauerův IST

Ravenovy progresivní matice (culture fair test)

- (skupinové , tužka-papír)

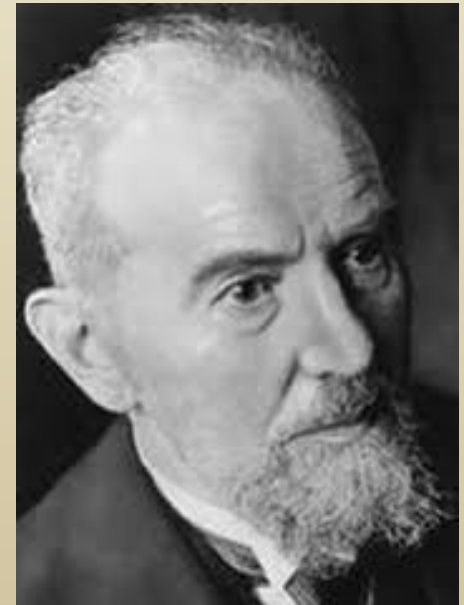
Ravenův test

Wilhelm Stern, autor IQ

- **Intelligenční kvocient (IQ):**

Numerická hodnota přiřazená inteligenci, která je určena skórem v intelligenčním testu.

Výpočet IQ

$$IQ = \frac{\text{Mentalni(Vek)}}{\text{Chronologicky(Vek)}} * 100$$

- 10letý dosáhne výsledku desetiletého dítěte:
I.Q. = $10 / 10 \times 100 = 100$
- 10letý hoch dosáhne výsledku jako dvanáctiletý, jaký bude jeho výsledný IQ?
I.Q. = ?

Popisná označení inteligence

Normální rozložení inteligence v populaci:

Skór IQ *popisný název*

130 a více vysoce vynikající (2,5% populace)

120-129 vynikající

110-119 lepší průměr

90 – 109 **průměr (50% populace)**

80-89 horší průměr

70 – 79 hraniční (MR)

55 – 69 lehce zaostávající

40 – 54 středně zaostávající

25 – 39 těžce zaostávající

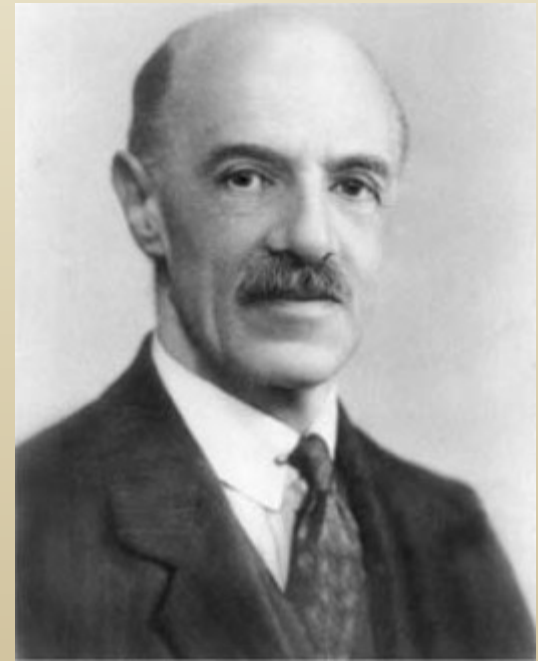
0 – 24 hluboce zaostávající

Spearmanova dvoufaktorová teorie

- **Charles Spearman** (1863-1945)

„g“ (obecná inteligence):
obsažena ve všech úkolech vyžadujících kognitivní aktivitu.

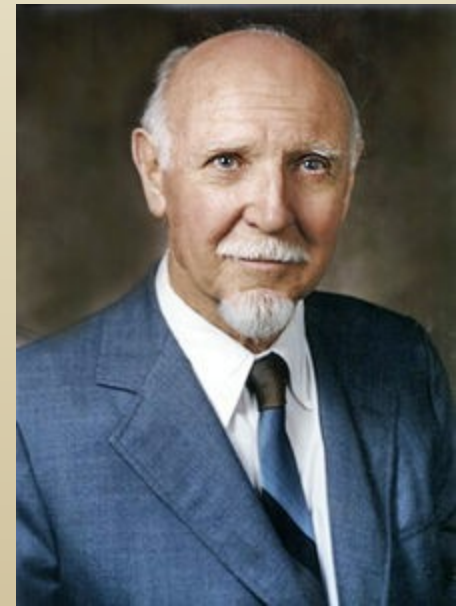
„s“ (specifická inteligence):
Specifické znalosti a schopnosti, které jsou využívány jen v konkrétních operacích.

Model inteligence R. B. Cattela

R. Cattel:

- **Fluidní - vrozená inteligence:**
- vliv biologických činitelů na rozumový vývoj
- **Krystalická - socio-kulturně ovlivněná:**
výsledek působení prostředím poskytované zkušenosti.
- Fluidní inteligence po dosažení 15 let už příliš nevzrůstá, úroveň krystalické i. se může rozvíjet po celý život.
- Úroveň fluidní inteligence ve stáří klesá.

Sternbergova triarchická teorie inteligence

Analytická inteligence

Mentální kroky či složky používané k řešení problémů

Tvořivá inteligence

Využití zkušeností způsobem, který podporuje získání vhledu

Praktická inteligence

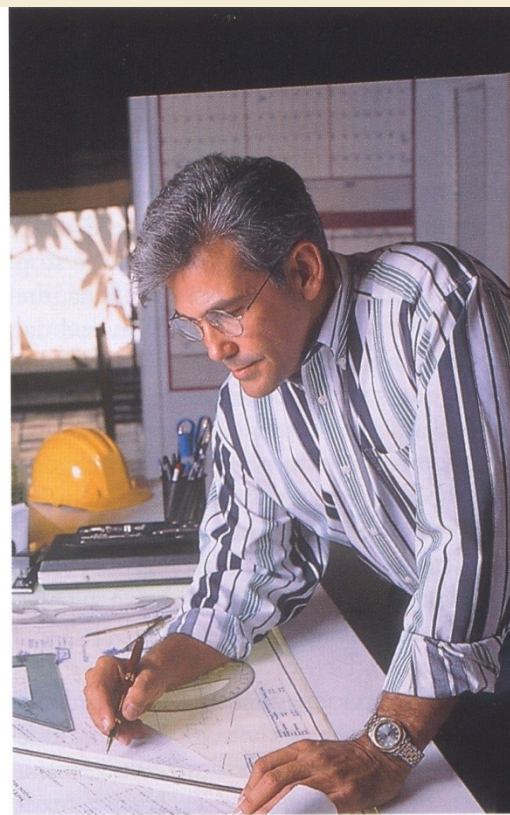
Schopnost poznávat každodenní souvislosti a přizpůsobovat se jim

Gardnerova teorie mnohočetné inteligence

Sedm druhů inteligence H. Gardnera (Gardner, Kornhaber a Wake, 1996)

- 1. Lingvistická inteligence** Řečové schopnosti zahrnující mechanismy spojené s fonologií (zvuky řeči), syntaxí a morfologií (gramatika), sémantikou (význam) a pragmatikou (důsledky a použití jazyka v různých situacích).
- 2. Hudební inteligence** Schopnost tvořit, zprostředkovávat a chápat významy složené ze zvuků. Patří sem i mechanismy spojené s výškou, rytmem a zabarvením zvuku (vlastnosti zvuku).
- 3. Logicko-matematická inteligence** Schopnost aplikovat a vnímat vztahy v nepřítomnosti objektů nebo činností, tj. schopnost abstraktního myšlení.
- 4. Prostorová inteligence** Schopnost vnímat zrakové a prostorové informace, modifikovat je a přetvářet zrakové obrazy bez vztahu k původnímu podnětu. Patří sem i schopnost vytvářet trojrozměrné obrazy, pohybovat jimi a rotovat je.
- 5. Tělesně-kinestetická inteligence** Schopnost využívat všech částí těla při řešení problémů. Patří sem i schopnost ovládat hrubou a jemnou motoriku a schopnost manipulovat s předměty.
- 6. Intrapersonální inteligence** Schopnost uvědomovat si své pocity, záměry a motivace.
- 7. Interpersonální inteligence** Schopnost rozpoznávat a rozlišovat pocity, přesvědčení a záměry druhých lidí.

*Podle Gardnerovy
teorie mnohočetné
inteligence projevují
tito tři jedinci různé
druhy inteligence:
hudební, prostorovou
a tělesně-kinetickou.*